GLOBUS PRVI DONOSI POTPUNI PREGLED SVIH DOGAĐAJA NAJVEĆEG KULTURNOG PROJEKTA 2015. GODINE

30 delicija francuske kulture. U Hrvatskoj

PIŠE PATRICIA KIŠ SNIMKE RENDEZ-VOUS – FESTIVAL FRANCUSKE U HRVATSKOJ I ARHIV GLOBUSA

MARC RIBOUD Dubrovnik i Split lipanj – rujan

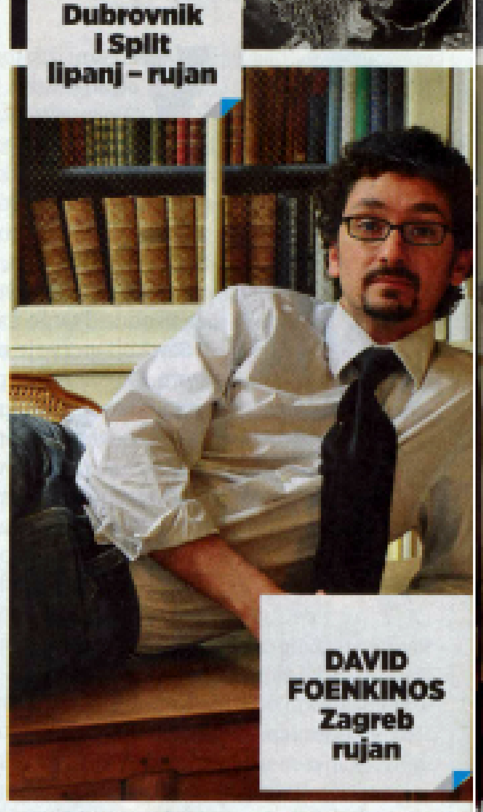

DAVID FOENKINOS Zagreb rujan

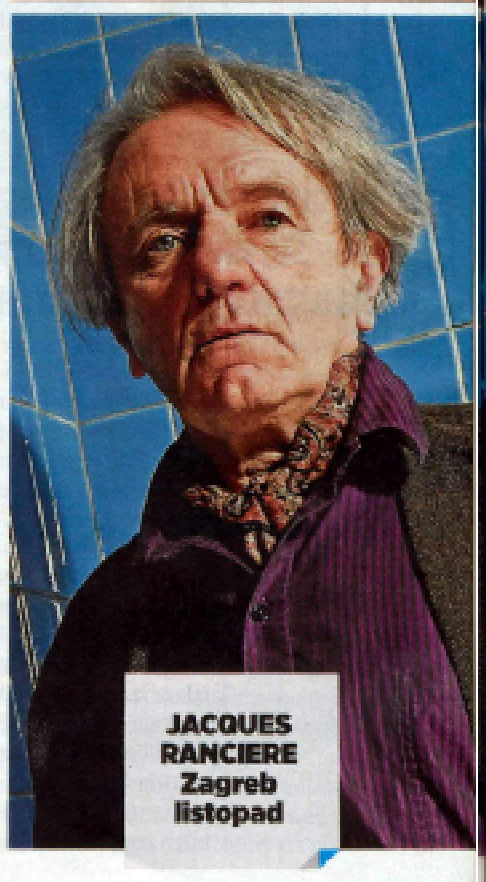

JACQUES RANCIERE Zagreb listopad

EKSKLUZIVNO: "RENDEZ-VOUS"

Totalni vodič kroz festival

THOMAS PIKETTY Zagreb 9. travnja

AUGUSTE RODIN Zagreb i Split svibanj – rujan

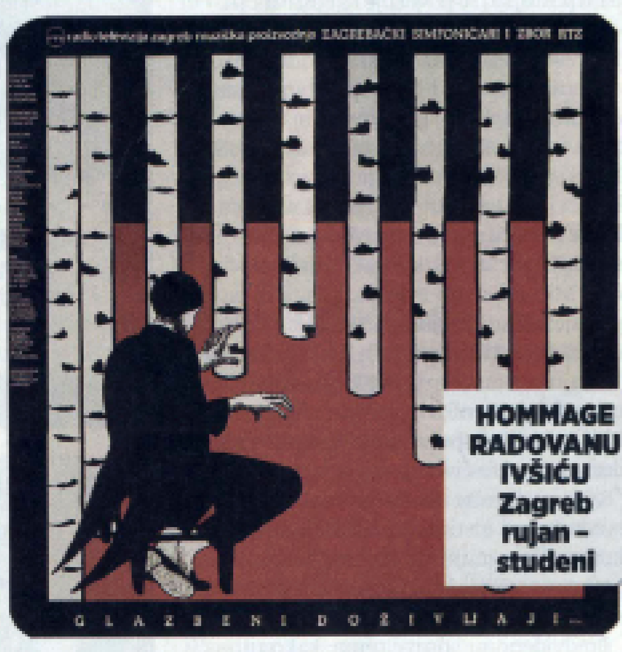

HOMMAGE RADOVANU IVŠIĆU Zagreb rujan – studeni

IZLOŽBA VELIKANA

U Umjetničkom paviljonu na Rodinovoj izložbi moći će se pratiti čitav njegov razvoj. Stižu i neka od amblematskih djela: "Mislilac", "Poljubac", "Vrata pakla"... »

» Gostovanje autora "Kapitala u 21. stoljeću" Thomasa Pikettyja 9. travnja premijerni je uvod u u višemjesečno događanje Festival Francuske u Hrvatskoj, "Rendez-vous". Piketty je u samo jedan dan rasprodao ulaznice za HNK, a naknadno su puštene i dodatne ulaznice u prodaju, pa će se moći sjediti i na – pozornici.

Nakon toga još je niz uvoda u Festival, koji službeno započinje 1. svibnja i trajat će do 1. listopada. Na čelu čitavog projekta su ministarstva kulture i vanjskih poslova obje zemlje, te Francuski institut, a izbornički posao obavljaju Alemka Lisinski, s hrvatske stane, i Anne Coutard, viša državna dužnosnica u francuskom Ministarstvu kulture i komunikacija. Riječ je o uzvratnom događaju: u Francuskoj su prije tri godine izlagana djela Ivana Meštrovića, srednjovjekovne umjetnosti, mladih umjetnika poput Damira Očka... Upravo je povjesničar umjetnosti kojeg je Očko tamo upoznao Marc Bembekoff sada kustos njegova nastupa u Veneciji. Statistike pokazuju da je u 2013. i 2014. broj francuskih turista u Hrvatskoj porastao pet odnosno sedam posto, što se povezuje i s Festivalom.

Uz čitav niz teoretičara gostuje i Caroline Fourest, višegodišnja kolumnistica Le Mondea, urednica na radijskom programu France culture, sociologinja i politologinja, poznata zagovornica sekularizma koju je nedavno Sky News cenzurirao kad je u javljanju uživo pokušala pokazati post-mortem naslovnicu Charlie Hebdoa s prorokom Muhamedom. Što se tiče "light" tema, kuhat će chefovi ovjenčani Michelinovim zvjezdicama, ali i oni iz predsjedničke Elizejske palače. Plesat će se na dan pada Bastille, 14. srpnja, na Trgu bana Jelačića, na otvorenom će, na Tomislavovu trgu, u izvedbi glazbenika Hrvatske radiotelevizije biti i večer jazza, posvećena Djangu Reinhardtu, a za kraj festivala, u rujnu, najavljuje se i "Bijela noć", večer u kojoj bi se trebale otvoriti sve kulturne institucije oko HNK, pokazati kulturni programi na otvorenom, a kruna programa trebale bi biti instalacije povezane sa svjetlošću.

Predviđene su i druge teme, kako tumači Anne Coutard: "Nije zaboravljeno ni gospodarstvo, te će biti organizirani razni događaji s naglaskom na ulaganja u Hrvatskoj i Francuskoj i susretima B2B (business-to-business) poslovanja". A za financijsku stranu priče oko Festivala pitali smo Alemku Lisinski: "Francuska strana osigurava pokrivanje troškova transporta, osiguranja te putnih karata i produkcije projekta u Francuskoj, dok hrvatska strana troškove honorara i smještaja gostiju, kao i troškove produkcije projekata u Hrvatskoj", otkriva ona. "Francuska strana pokriva troškove i međunarodnoga prijevoza umjetničkih djela, kao i njihovo osiguranje od postavljanja do rastavljanja – 'nail to nail'. Zajednički fond

DORA MAAR Zagreb travanj

ZAJEDNIČKO FINANCIRANJE

Francuzi pokrivaju troškove transporta, osiguranja te putnih karata dok hrvatska strana plaća honorare i smještaj gostiju, kao i troškove produkcije u Hrvatskoj

za pomoć projektima – u kojem u jednakoj mjeri sudjeluju francuska i hrvatska strana – iznosi 100.000 eura, a zajednički fond za komunikaciju 150.000 eura. U financiranju projekta sudjeluje nekoliko ključnih hrvatskih institucija, u najvećoj mjeri glavni nosioci projekta – Ministarstvo kulture i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Značajnu potporu pruža i Grad Zagreb, te ostala resorna ministarstva i lokalne samouprave te sponzori. Prikupljeno je više od dva milijuna kuna", kaže za 150 točaka programa. Izdvajamo najzanimljivije.

MARC RIBOUD

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, Lazareti, Dubrovnik, Umjetnička galerija, Split, lipanj – rujan

Slavni Magnumov fotograf rođen je 1923. u Lyonu, prvu fotografiju snima kao 14-godišnjak. Tijekom Drugog

svjetskog rata bio je u Francuskom pokretu otpora. Ovaj diplomirani inženjer prvo je radio u tvornici, tek se kasnije, u tridesetim godinama, vratio svojoj mladalačkoj ljubavi. U Parizu je surađivao s Henrijem Cartier-Bressonom i Robertom Capom. Godine 1957. bio je jedan od prvih fotografa koji su bili u Kini, kasnije je fotografirao rat u Vijetnamu. Snimio je jednu od najpoznatijih poslijeratnih fotografija – studentice pod imenom Jan Rose Kasmir. Fotografija bilježi sedamnaestogodišnju djevojku koja je sudjelovala u antiratnim protestima (Vijetnam) i koja pokazuje tratinčicu prema vojnicima koji su naoružani stajali ispred gomile. "Imao sam dojam da su se oni više bojali nje nego ona njih", svjedočio je kasnije Riboud.

Malo je poznato da je Riboud pedesetih godina putovao Dalmacijom, a upravo će te fotografije biti na izložbi. Riječ je o prizorima iz svakodnevice, iz Dubrovnika, Splita, ali i okolnih, manjih gradova. Među upečatljivijima je "Tržnica životinja u Vrlici", na kojoj su zabilježeni djedovi i njihovi unuci kako prodaju ovce, sjedeći čitav dan na suncu. Iste godine snima i čovjeka kako po ulici, na uokvirivanje, nosi golem crtež Josipa Broza Tita. Toliko je taj Titov crtež velik da pokriva čitavog čovjeka, pa ga praktički niti ne vidimo.

THOMAS PIKETTY,

Filozofski teatar, HNK, 9. travnja

Francuski novinari Pikettya nazivaju "teorijskim buldožerom". Uz bogate statističke podatke, Piketty je u svojoj knjizi "Kapital u 21. stoljeću" uspio dokazati da je teza o jedan posto najbogatijih prema 99 posto siromašnih u načelu točna. Mnogi smatraju kako je "Kapital...", koji u svojem istraživanju polazi još od 18. stoljeća i ima niz najraznolikijih referenci, najvažnija ekonomska knjiga epohe.

"Kapital u 21. stoljeću" već je osvojio niz uglednih nagrada, među kojima je i nagrada za knjigu godine u izboru Financial Timesa. Inače, puno je pažnje privuklo Pikettyjevo odbijanje Legije časti. Priznanje je, istaknuo je sam autor, odbio jer smatra da Vlada nije ta koja bi trebala odlučivati tko je zaslužan a tko ne, te je francuskoj vlasti poručio da bi im bilo bolje da se bave poticanjem ekonomskog rasta u Francuskoj i u Europi. Knjigu je kod nas izdao Profil.

AUGUSTE RODIN

Umjetnički paviljon, Zagreb, 5. svibnja – 20. rujna - Galerija Meštrović, Split, 8. svibnja – 20. rujna

Za "Vrata pakla" francuski je kipar tvrdio da "simboliziraju besmisao života i nemogućnost ispunjenja najdubljih strasti koje nije moguće kontrolirati". Kroz sedamdeset radova, među kojima su i "Vrata pakla", na izložbi u Umjetničkom paviljonu moći će se pratiti čitav razvoj velikog autora. Stižu i neka od amblematskih djela. Među njima je i skulptura "Mislilac", za koju je sam autor zapisao: "Ono što on misli nije samo u njegovom mozgu, zgrčenom čelu, raširenim nozdrvama i stisnutim usnama, već i u svakom mišiću njegovih ruku, leđa i nogu, u stisnutoj šaci i zgrčenim nožnim prstima". "Poljubac" je, pak, ljubavna priča, ispričana vrhunskim jezikom kiparstva, o nesretnim ljubavnicima iz "Božanske komedije" Paolu i Franceschi. Podsjetimo i kako je na Rodina snažno utjecala njegova vrlo vjerojatno najveća ljubav, također umjetnica, Camille Claudel, inače mnogo mlađa od njega; njihova je priča nesretno okončala pa je i sam mnogo znao o takvim ljubavima.

Također, izložit će se i prepiska Rodina i Ivana Meštrovića; neka od pisama poznata su nam, s drugima ćemo se prvi put susresti. Njih dvojica upoznali su se nakon što je francuski kipar vidio Meštrovićev rad pa je umjetnika francuski kipar koji je od njega bio stariji 43 godine poželio upoznati te ga primio u svojem ateljeu u Meudonu pokraj Pariza. U Splitu će se izložiti skulptura "Meditacija ili Glas inspiracije" iz 1896., inače posveta književniku Victoru Hugou, čijim se knjigama Rodin uvijek iznova vraćao. Nedavno je otkriveno da je Meštrović Rodina u pismu 1914. zamolio da mu pokloni ovaj rad koji ga je naprosto opsjedao, što je francuski kipar i pristao učiniti, no zbog rata darivanje nije bilo ostvareno. "Možete li mi poslati kalup svog djela, napravio bih odljev za sebe – rado bih ga kupio, ali nemam novca", pisao je hrvatski kipar svojem učitelju. Nasuprot Rodinovoj "Meditaciji", bit će izložena Meštrovićeva neoklasicistička skulptura u mramoru "Psiha", kako bi se pokazao dijalog između dvojice umjetnika.

CAROLINE FOUREST Zagreb svibanj

CLAUDE DEBUSSY Zagreb svibanj

DAVID FOENKINOS

Francuski autori na "Literatura mundi", 3. – 12. rujna, Zagreb

David Foenkinos scenarist je i muzičar, no prije svega pisac, kojeg u Francuskoj smatraju najboljim u svojoj generaciji. Rođen je 1974. godine, studirao je književnost na Sorboni i jazz na CIM-u. Bestseler "Delikatnost", koji je kod nas izdala izdavačka kuća Vuković&Runjić, prati priču Nathalie i Françoisa, a prema knjizi je snimljen istoimeni film s Audrey Tautou. Redatelj je Davidov brat Steven Foenkinos, koji ga je, nakon što je pročitao knjigu, opisao sljedećim riječima: "Ako te nazove i Woody Allen, nije me briga. Zajedno ćemo snimiti film, kao braća". Knjige Davida Foenkinosa nose prvenstveno međuljudski odnosi, pa je Tatou u ulozi glavnog ženskog lika, udovice, kojoj se njezin suradnik počne udvarati tri godine nakon smrti njezina neprežaljena supruga. Festival svjetske književnosti "Literatura mundi", koji je pokrenula nakladnička kuća Fraktura, dovodi važne autore svjetske književnosti. Ove su godine među pozvanim autorima iz Francuske, uz Foenkinosa, i Etienne Davodeau, Emmanuelle Pagano i Cyril Pedrosa. »

» NEPOKORENA ŠUMA

Hommage Radovanu Ivšiću, Muzej suvremene umjetnost, 24. rujan – 22. studeni

Annie Le Brun, francuska pjesnikinja i kritičarka, postavlja izložbu svojem suprugu Radovanu Ivšiću pod nazivom "Nepokorena šuma". "Za njega je svaki dio te mentalne šume mogao biti prostor slobode", tvrdi Annie Le Brun, koja je s Ivšićem u braku bila pola stoljeća. Scenografiju će za zagrebačku raditi Adeline Caron, koja je napravila i scenografiju za nedavnu izložbu posvećenu markizu de Sadeu u Muzeju d'Orsay u Parizu. Na izložbi "Nepokorena šuma" moći ćemo vidjeti rukopise, slike, knjige iz stana... Kako navodi Nevena Tudor, koja u Ministarstvu kulture vodi projekt, "Ivšićev opus ulazit će u dijalog s djelima umjetnika koji tematiziraju šumu kao područje stvaranja, ali i destrukcije". A Annie Le Brun, nastavlja Tudor, "predstavit će umjetnikov svijet s mjerom i osjećajem koje samo ona poznaje".

JACQUES RANCIÈRE

predavanje "Umjetnost bez društva" u Muzeju suvremene umjetnosti, u organizaciji MaMa-e, 4. – 7. listopada

Želio sam ponovno istražiti što je to estetika. Započeo sam istraživanje knjigom francuskog sociologa Pierrea Bourdieua, koji je tvrdio da je ideja estetskog suda određena dominantnom klasom, odnosno da ta klasa definira bitne estetske koncepte poput ukusa. Da postoji razlika između estetike i popularnog. No, ja sam mislio da je obrnuto. Ideja estetskog koncepta sadrži u sebi ideju jednakosti – rekao je u nedavnom intervjuu francuski filozof Jacques Rancière, kojeg u posljednje vrijeme sve više zaokuplja odnos između estetike i politike, što se može pročitati u tekstovima kao što su "Politika estetike" ili "Budućnost slike". Njegovo je predavanje u Zagrebu "Umjetnost bez društva" naslonjeno na to područje. Međutim, Rancière je svoju znanstvenu karijeru započeo na drugom polju. Taj profesor estetike na Sveučilištu u Parizu, zajedno s Louisom Althusserom i još nekoliko autora, koautor je knjige "Kako čitati Kapital". Autor je knjiga "Filozof i njegovo siromaštvo", "Noći proleterijata: san radnika u 19. stoljeću u Francuskoj", "Neslaganja: politika i filozofija", "Emancipacija gledaoca"...

SLAVENKA DRAKULIĆ

promocija knjige "Dora i Minotaur", 28. travnja

ŽELJKO SENEČIĆ, projekcija filma o Dori Maar, kraj travnja

Dvojak je odnos Picassa i Dore Maar. Ona snažno utječe na njegovu umjetnost, a s druge je strane slika kao čudovište... Dora Maar, to jest Teodora Marković, snimala je različite faze u nastajanju Picassova remek-djela "Guernica", što je omogućilo kasniju analizu nastanka slike. U središtu je bila velika ruka sa šakom, komunistički znak. No, njegovi su ga prijatelji, književnici, nagovorili da skine taj znak, što je i učinio. Dora je bila intelektualka. Lako je bilo Picassu s njegovim drugim ženama, Fernande koja je radila šešire, Olgom koja je bila balerina, Marie-Thérese, prodavačicom. Koji muškarac podnosi uza sebe snažnu ženu – tumači odnos dvoje umjetnika naša najvažnija teoretičarka umjetnosti Vera Horvat Pintarić.

Dora Maar, sjajna fotografkinja, čiji je otac hrvatski arhitekt, a majka Francuskinja, sudionica nadrealističkog kruga u Parizu i fatalna žena koju je Pablo Picasso najviše slikao. Posve slučajno, dvoje autora, književnica Slavenka Drakulić i redatelj Željko Senečić, krenuli su istraživati život i djelo umjetnice.

Koncept predstavljanja knjige odnosno filma, tumači izbornica Alemka Lisinski: "Sigurno još nitko nije zaboravio fantastičnu izložbu 'Picasso i Dora Maar' u Klovićevim dvorima, nedavno preminule sjajne hrvatske kustosice Marine Viculin. No, ono što je zanimalo Marinu Viculin – Dora Maar kao umjetnica s pogledom u kameri, i kao žena u Picassovom pogledu – zaintrigiralo je i spisateljicu Slavenku Drakulić, kojoj krajem travnja u izdanju Frakture izlazi roman 'Dora i Minotaur', a Željko Senečić, u potpuno odvojenom umjetničkom prosedeu, upravo je završio dokumentarni film o Dori Maar, za koji je razgovarao sa svim relevantnim osobama za interpretaciju ove fotografkinje, koja bi, kako kaže pripovjedač u njegovom filmu, 'sigurno bila zapamćena kao sjajna umjetnica da nije upoznala Pabla Picassa, i ostala u kolektivnoj memoriji kao jedna od njegovih žena'."

KATE BARRY Zagreb, Motovun i Vukovar srpanj – rujan

PORTRETI GLUMICA

Na izložbi Kate Barry u tri hrvatska grada moći ćemo vidjeti njezine portrete glumica poput Catherine Deneuve, Isabelle Adjani, Monice Belucci, Helene Bonham Carter...

CAROLINE FOUREST

predavanje "Europa: Suočavanje s izazovima fundamentalizma i populizma", 26. – 28. svibnja

Tjednik Charlie Hebdo zauzima vrlo posebno mjesto u francuskom političkom spektrumu. Orijentiran je vrlo lijevo, bori se za sekularnost i protiv rasizma. Predstavlja ono što u Francuskoj cijenimo – balans. Zato smo nekima neprihvatljivi", rekla je u jednom intervjuu Caroline Fourest. Ova novinarka i redateljica, višegodišnja suradnica Le Mondea, Charlie Hebdoa i ostalih francuskih novina, postala je najširoj javnosti poznata zbog cenzure, i to u javljanju uživo. Naime, nakon stravičnog ubojstva novinara u tjedniku Charlie Hebdo, za kojeg je, svojedobno, radila šest godina, javljala se za Sky News, želeći, dok je govorila, pokazati naslovnicu ovog tjednika. No, snimatelj je skrenuo kameru, i prebacili su je u režiju. Dobila je za svoj rad, inače, niz prestižnih nagrada. No, i – tužbi. Naime, koautorica je knjige o Marine Le Pen iz Nacionalne fronte, a za neke dijelove iz knjige sud je presudio da je riječ o klevetì, pa je morala platiti odštetu. No, kad je riječ o Marine Le Pen, ne odustaje. Naime, osim islamskih radikalista, najveće neprijatelje "Charlie Hebdoa" vidi upravo u ovoj političarki i njezinoj stranci: "Objavljivane su u tjedniku puno gore karikature Nicholasa Sarkozyja, pa on nije reagirao, za razliku od Marine Le Pen", rekla je Caroline Fourest. Poznata je i po borbi za prava žena te po borbi za LGBT zajednice. Zajedno sa Salmanom Rushdiejem potpisala je manifest protiv, kako se navodilo, "islamskog totalitarizma".

CLAUDE DEBUSSY

Opera "Pelléas et Mélisande", HNK, Zagreb, 12., 14., 16. svibnja

Jedina opera impresionističkog skladatelja Claudea Debussyja bila je "Pelléas et Mélisande". Djelo inspirirano dramom Mauricea Maeterlincka zagrebačka publika je vidjela prvi put 1923., a ove godine izvest će se u produkciji pariške Opéra-Comique. Upravo je u toj operi 30. travnja 1902., pod ravnanjem Andréa Messagera, izvedena prvi put. Premijera je izazvala oprečne kritike: neki su išli tako daleko tvrdeći da opera zvuči poput djeteta koje plače u daljini, drugi su je uspoređivali s Wagnerovim najboljim djelima, no čitav je grad pričao o tom djelu i svi su ga pohrlili gledati. O Debussyjevu perfekcionizmu svjedočili su mnogi suvremenici, a interes za Debussyjevo djelo ponovno je zaživio nakon Drugog svjetskog rata. Upravo ovu operu i izbornica Anne Coutard ističe, uz Rodinovu izložbu, kao jedan od najprestižnijih projekata festivala.

GLUMICE

Izložba Kate Barry, Motovun film festival, Vukovar film festival, Zagreb, Francuska medijateka, 20. srpnja – 15. rujna

Fotografkinja Kate Barry kćer je glumice i pjevačice Jane Birkin i britanskog kompozitora Johna Barryja, najpoznatijeg po naslovnoj temi iz James Bonda. No odrasla je zapravo uz očuha, Sergea Gainsbourga, koji je bio velika ljubav njezine majke. "Na početku su me znali zbog moje obitelji. Sada me mnogo više znaju zbog mene", govorila je dok je bila na vrhuncu svoje fotografske karijere. "Fotografirali su me neprekidno dok sam bila dijete, što mora da je ostavilo utjecaja na mene. Pustiti nekog da vas fotografira uključuje i povjerenje u drugu osobu i samopouzdanje, koje nemam. Dugo je vremena moj fotografski aparat bio obrana od melankolije koju osjećam", rekla je u jednom intervjuu objašnjavajući zašto se odlučila upravo za taj posao. Tragično je skončala, u svojoj 46. godini, skočivši s prozora stana u Parizu. Na izložbi u tri hrvatska grada moći ćemo vidjeti njezine portete glumica poput Catherine Deneuve, Isabelle Adjani, Monice Belucci, Helene Bonham Carter... "Snažne fotografije potpuno se odmiču od klišea koji se ponekad u javnosti vezuju uz ove glumice", pisalo je uz izložbu koja se mogla pogledati i na Rimskom filmskom festivalu. Kate Barry, osim filmske, bila je ljubimica modne industrije. Fotografirala je za Vogue, Elle, Paris Match, Le Figaro Madame, The Sunday Times Magazine.

TONINO BENACQUISTA, 24. do 26. travnja, u sklopu Noir Festivala

FRÉDÉRIC SONNTAG, Sonntag: Georges Kaplan, 13.-19. srpnja, Grožnjan

Memorijalno nogometno natjecanje između juniorskih momčadi Grenoblea i Hajduka, Split, 11.-13. lipnja

Chefovi LIONEL LEVY I GUILLAUME SOURRIEU na festivalu "Okusite Mediteran", 28.-31. svibnja, Šibenik

IVANA MÜLLER, "Pozicije", Ganz Novi Festival, Teatar&TD, 19. rujna

NINA BOURAOUI na Lit Link Festivalu, 27.-30. kolovoza, Pula, Rijeka i Zagreb

TERRANEO, Šibenik, 24. srpnja

SIMPOZIJ O PRETHISTORIJI UMA, 12.-13. srpnja, Zagreb

BOITE EN VALISE, MMSU, Rijeka, 8. lipnja-8. srpnja

STREET ART 2.0, Galerija Klovićevi dvori, 26. lipnja – 29. studenoga

MICHEL OCELOT na Animafestu, 9.-14. lipnja

PHILIPPE RAMETTE, izložba fotografija, Francuska medijateka, Zagreb i drugi gradovi, lipanj-rujan

XAVIER LANDES, predavanje, 3.-4. rujna, Zagreb

Konferencija s dizajnerom JEAN-FRANÇO-ISOM PORCHEZOM, rujan, MSU, HDD

TJEDAN FRANCUSKE ARHITEKTURE – gostuje studio LAN, rujan, Oris Kuća arhitekture

NASLOVNICE ELLEA, izložba, HDLU, 30. lipnja-15. srpnja

Izložba AKVILEJA-SALONA-APOLONIA, Muzej Mali Lošinj, Arheološki muzej Zagreb

MAIA FLORE, fotografije, Francuska medijateka, Zagreb, Zagreb i drugi gradovi, lipanj-rujan

Međunarodni simpozij o ROLANDU BARTHESU, 29. lipnja-1. srpnja, Zagreb

Simpozij o klimatskim promjenama, 2.-3. listopada, Zagreb, uvod u međunarodni simpozij "PARIS CLIMAT"

Gostovanje BERNARDA KOUCHNERA, suosnivača "Liječnika bez granica"